

Usporedba prometa dionica na Zagrebačkoj burzi i kretanje štednje građana kod banaka 2009.-2018.

Brkić, Nelly

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Libertas International University / Libertas međunarodno sveučilište**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:223:870887>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-23**

Repository / Repozitorij:

[Digital repository of the Libertas International University](#)

LIBERTAS MEĐUNARODNO SVEUČILIŠTE

ZAGREB

Nelly Brkić

**USPOREDBA PROMETA DIONICA NA ZAGREBAČKOJ
BURZI I KRETANJE ŠTEDNJE GRAĐANA KOD BANAKA
OD 2009. godine - 2018. godine**

Zagreb, veljača 2019.

LIBERTAS MEĐUNARODNO SVEUČILIŠTE

ZAGREB

PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ

POSLOVNA EKONOMIJA

**USPOREDBA PROMETA DIONICA NA ZAGREBAČKOJ
BURZI I KRETANJE ŠTEDNJE GRAĐANA KOD BANAKA
OD 2009.-2018.**

KANDIDAT: Nelly Brkić

KOLEGIJ: Poslovanje vrijednosnim papirima

MENTOR: doc.dr.sc Ante Samodol

Zagreb, veljača 2019.

Sadržaj:

1. UVOD	3
1.1. Predmet i ciljevi istraživanja	4
1.2. Istraživačka pitanja	4
1.3. Metode istraživanja	4
1.4. Struktura rada	5
2. PROMETI UNUTAR KNJIGE TRGOVANJA	6
2.1. Tržišta i trgovanje na Zagrebačkoj burzi	7
2.2. Redovni i blok promet dionicama	9
2.3. Indeksi na Zagrebačkoj burzi	12
3. ŠTEDNI I OROČENI DEPOZITI GRAĐANA KOD BANAKA	14
3.1. Štedni i oročeni depoziti u kunama s prometom dionica.....	14
3.2. Oročeni depoziti u kunama i kamatne stope	16
4. METODE ISTRAŽIVANJA I REZULTATI ANALIZE.....	18
4.1. Opis metoda i modela istraživanja.....	18
4.2. Odnos redovnog i blok prometa na Zagrebačkoj burzi	18
4.3. Međuovisnost prometa dionicama i Crobex-a	20

4. 4. Međuovisnost prometa dionicama i štednja građana	22
4. 5. Međuovisnost Crobex-a i kamatnih stopa na štednju.....	24
5. ZAKLJUČAK	27
LITERATURA.....	29
Popis tablica:	30
Popis grafova.....	31
Popis dijagrama rasipanja.....	32
Tablice Korelacija:	33

1. UVOD

U ovom završnom radu govoriti će se o usporedbi prometa dionica na Zagrebačkoj burzi i kretanju štednje građana kod banaka. Kako bi se što bolje upoznali s temom, u uvodu ćemo se orijentirati na ukratko definiranje pojmova dionica i štednje.

Smatrajući irelevantnim povijest dionica za ovaj rad krenut ćemo od samog značenja dionice. Dionica je vlasnički vrijednosni papir koji predstavlja pravo vlasništva u određenom dioničkom društvu. S obzirom na prava koja daju, razlikujemo dvije vrste dionica: Redovne i povlaštene. Redovne dionice daju imateljima pravo glasa, pravo na dividendu i pravo na isplatu ostatka vrijednosti imovine nakon likvidacije društva. Povlaštene dionice daju imateljima neka povlaštena prava: npr. pravo na dividendu u unaprijed utvrđenom novčanom iznosu. Isto tako postoje i vlastite (trezorske) dionice. To su dionice koje je steklo društvo koje ih je izdalo. Sa dionicama se trguje na specijaliziranom mjestu za trgovanje zvano burza. Zagrebačka burza je organizirano mjesto trgovanja čija je glavna funkcija omogućiti susretanje ponude i potražnje vrijednosnih papira pod jednakim uvjetima za sve sudionike. Također je organizirano i javno tržište na kojem se trguje standardiziranom robom, uslugama, domaćom i stranom valutom što je sve pobrojano u statutu i pravilima o trgovanju burze, te je centralno mjesto trgovine vrijednosnim papirima u Republici Hrvatskoj.

S druge strane svatko od nas se od malenih nogu susretao sa pojmom štednja. I djeca su odvajala novce u svoje kasice potpuno nesvjesna da sa svakom kunom ubačenom u kasicu zapravo štede. Govoreći ipak mnogo formalnijim jezikom štednja u pravilu predstavlja oročena novčana sredstva u kreditnoj instituciji koja se ugovara na određeni rok s pravom na kamatu. U Republici Hrvatskoj štednja je moguća u domaćoj i stranoj valuti. Postoji više oblika štednje a najpoznatiji od njih su: Štednja a vista, oročena štednja, stambena štednja i dječja štednja. Svaka od njih ima različite stavke (godišnje nominalne kamatne stope, način obračuna kamatne stope, najmanji iznos koji se prima kao depozit i sl.). Nevezano uz različite oblike štednji, štednja sama po sebi ima ključnu ulogu u financijskom upravljanju neovisno radi li se o kućanstvu, velikoj korporaciji ili samoj državi. Kako smo naveli na početku, orijentirat ćemo se na štednju samih građana. Država uvelike potiče građane na štednju određenim subvencijama i osigurava štedne uloge što kod građana ulijeva veliko povjerenje za držanje novaca u banci¹.

¹ HNB. Dostupno na: <https://www.hnb.hr/-/stednja> (pristupljeno 13.01.2019.)

1.1. Predmet i ciljevi istraživanja

Predmet ovog rada je detaljno istražiti te objasniti promet dionica na Zagrebačkoj burzi i kretanje štednje građana u razdoblju od 2009. do 2018. godine. Cilj istraživanja je napraviti usporednu analizu prometa dionica na Zagrebačkoj burzi i štednje građana.

1.2. Istraživačka pitanja

Temeljem definiranog predmeta i ciljeva istraživanja postavljena su sljedeća istraživačka pitanja:

IP 1. Kakav je odnos redovnog i blok prometa dionicama na Zagrebačkoj burzi?

IP 2. Kakva je međuovisnost prometa i kretanja dioničkog indeksa Crobex?

IP 3. Postoji li međuovisnost između prometa dionicama na ZSE i štednje građana u bankama?

IP 4. Postoji li korelacija između Crobex-a i kamatnih stopa na deviznu štednju ?

1.3. Metode istraživanja

Metode korištene u izradi ovog rada su sljedeće: Metoda analize pomoću koje se istraživanje složenih pojmova i zaključaka svodi na njihove jednostavne sastavne dijelove kako bi se došlo do što jednostavnijih rješenja i zaključaka koji su potrebni u analizi. Metoda sinteze kojom se spajaju dijelovi ili elementi u cjelinu i sastavljaju jednostavne misaone tvorevine u složene. Statistička metoda, pomaže kod izražavanja masovnih pojava pomoću brojčanog izražavanja, te uočavanja veze između ispitanih pojava koje će biti prisutne u istraživačkom dijelu rada. Za teorijski dio rada koristi se sva dostupna stručna domaća literatura potrebna za istraživanje. Pomoću ovih metoda rad će dobiti na svojoj argumentiranosti, povezanosti te kompaktnosti.

1.4. Struktura rada

Rad se sastoji od pet međusobno povezanih cjelina gdje prvi dio rada čini uvod u kojem se predstavlja tema i svrha ovog rada. Također, u uvodnom dijelu su definirani predmet i ciljevi istraživanja te istraživačke metode, na temelju toga definirana su četiri istraživačka pitanja koja će nam pobliže dati odgovor o odnosima između tri varijable korištene u ovom radu (redovni promet, blok promet i Crobex).

Drugo poglavlje čine prometi unutar knjige trgovanja gdje će se iz godišnjih izvještaja vaditi podaci o prometima na Zagrebačkoj burzi u razdoblju od 2009. do 2018. godine.

Treći dio rada se odnosi na štedne i oročene depozite građana kod banaka. Radi se o štednim depozitima u kunama i deviznim depozitima s kamatnim stopama, te oročenim depozitima u kunama i deviznim depozitima s kamatnim stopama.

Četvrti dio rada ujedno je i istraživački dio rada koji obuhvaća metode i modele istraživanja, odnos redovnog prometa i blok prometa dionicama na Zagrebačkoj burzi, međuovisnosti prometa dionicama i Crobex-a, međuovisnosti prometa dionicama i štednje građana, međuovisnosti Crobex-a i kamatnih stopa na štednju, te istraživačka pitanja koja pokazuju odnose navedenih stavki.

Peti dio rada je zaključak u kojem će se sve ranije navedeno u ovom radu pokušati sažeti na za čitatelja što razumljiviji način kako bi se došlo do nekih zaključaka u svrhu što boljeg razumijevanja same materije. Nakon zaključka slijedi popis literature, popis slika, tablica i dijagrama.

2. PROMETI UNUTAR KNJIGE TRGOVANJA

Cilj drugog dijela rada je prikazati promet unutar knjige trgovanja s naglaskom na tržište kapitala i trgovanje na Zagrebačkoj burzi, redovni i blok promet dionicama te indeks na Zagrebačkoj burzi. Sama trgovina predstavlja razdoblje unutar trgovinskog dana u kojem se ponude na kupnju i prodaju mogu unositi u trgovinski sustav te će transakcije biti sklopljene putem trgovinskog sustava. Trgovinski sustav koji burza koristi omogućuje učinkovitost, ekonomičnost, funkcionalnost i zaštitu ulagatelja. Važnost trgovinskog sustava je sklapanje transakcija unutar knjige Ponuda (redoviti i posebni režim trgovanja), sklapanje transakcija izvan knjige Ponude te blok transakcije. Unutar knjige Ponuda u modalitetu redovite trgovine trguje se dionicama uvrštenim na Službeno ili Vodeće tržište.

Dionicama koje se prvi put uvrštavaju na uređeno tržište ili primaju u trgovinu na MTP-Alter trguje se u modalitetu redovite trgovine. Potrebno je naglasiti da se provodi periodička provjera kriterija likvidnosti, odnosno dionice koje u tromjesječu ostvare najmanje jednu transakciju dnevno ili imaju prosječni dnevni promet najmanje 35.000,00 kuna te se njima trguje u modalitetu redovite trgovine. Dionice koje ostvare manje od jedne transakcije dnevno i imaju prosječni promet manji od 35.000,00 kuna smatraju se manje likvidnim dionicama te se njima trguje u modalitetu dražbe. Burza ne odgovara za bilo kakvu izravnu ili neizravnu štetu nastalu korištenjem trgovinskog sustava. Tržište kapitala jedan je od najvažnijih segmenata financijskog tržišta. Tržište kapitala prometuje kapitalnim odnosno dugotrajnim ulaganjima za razliku od tržišta novca koji zahvaća kratkotrajne novčane transakcije².

Da bi tržište kapitala normalno funkcioniralo potrebne su određene pretpostavke: državna politika kojom se podupire razvoj tržišta kapitala, zakonska regulativa kojom se uređuje poslovanje na tržištu kapitala te potreba investitora za ulaganjem i potreba gospodarskih subjekata za prikupljanjem kapitala. Na suvremenim, razvijenim tržištima infrastruktura mora biti takva da osigurava likvidnost, transparentnost, i pouzdanost tržišta. Bez financijskog tržišta odnosno bez tržišta novca i tržišta kapitala ne bi postojala mogućnost prikupljanja velike novčane mase kao niti ekonomskog rasta gospodarstva. Republika Hrvatska ima jedno tržište kapitala u državi odnosno Zagrebačka burzu koja je jedinstveno mjesto trgovanja vrijednosnicama u državi³.

² Cingula, Klačmer: „Financijske institucije i tržište kapitala“, str.25

³ Zagrebačka burza. Dostupno na: <http://zse.hr/default.aspx?id=64271> (pristupljeno 12.01.2019.)

2.1. Tržišta i trgovanje na Zagrebačkoj burzi

Dionicama se trguje na tržištima kapitala odnosno burzama. Burza je trgovačka ustanova, organizirano i javno tržište na kojem se trguje standardiziranom robom, uslugama, domaćom i stranom valutom. Trgovanje se odvija u točno određeno vrijeme i po unaprijed propisanim postupcima. Na tim tržištima investitori uz posredovanje brokera kupuju i prodaju svoje vrijednosne papire. Trgovanje vrijednosnim papirima u Republici Hrvatskoj se potpuno u odvija preko Zagrebačke burze, koja je osnovana 1991. godine nakon što je Republika Hrvatska postala neovisna država.

Skupina od 25 banaka i 2 osiguravajuća društva utemeljilo je Zagrebačku burzu kao centralno mjesto trgovine vrijednosnim papirima. Do danas je na Zagrebačku burzu uvršteno više od 150 društava, a burza upravlja dvama tržištima, uređenim tržištem i multilateralnom trgovinskom platformom. Do 1994. godine trgovanje se obavljalo fizičkim putem, odnosno brokери su morali biti prisutni prilikom odvijanja trgovine no nakon 1994. godine uvodi se elektronički sustav trgovine vrijednosnicama koja je omogućila brokerima da svoju daljnju djelatnost obavljaju iz svojih ureda. Dakle u periodu od 1995 do 2000. godine vrijednost tržišta Zagrebačke burze narasla je za gotovo 10 puta. Od 2010. godine zagrebačka burza uvela je novitete na domaćem tržištu kapitala pokrenuta je specijalistička trgovina odnosno trgovanje strukturiranim proizvodima. Isto tako počinje se upravljati multilateralnom trgovinskom platformom, uvedeno je osam novih indeksa te izdavanje LEI oznaka. Burzovni indeksi služe za procjenu tržišnih kretanja kroz određeni vremenski period. Najčešće spominjani indeks je Dow Jones Industrial Average. Kao i sva organizirana tržišta na svijetu i Zagrebačka burza ima svoj indeks vrijednosti a to je CROBEX. To je službeni indeks Zagrebačke burze⁴.

Sa objavljivanjem je počeo 1. rujna 1997. Godine CROBEX je vagan tržišnom kapitalizacijom najlikvidnijih dionica hrvatskih poduzeća i kao takav se provjerava dva puta godišnje. Na burzi ne postoji jedno fizičko mjesto (trading floor) gdje se odvija trgovina vrijednosnim papirima, već se kupoprodaja odvija putem elektroničkih veza. Zbog sve lakšeg pristupa internetu dolazi do sve većih tržišnih manipulacija i pronevjera. Da bi se to izbjeglo u Hrvatskoj djeluje Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (HANFA). Ona provodi nadzor nad poslovanjem burzi, uređenih javnih tržišta, investicijskih društva, izdavatelja vrijednosnih papira, brokera i investicijskih savjetnika, vezanih zastupnika, središnjeg klirinškog depozitarnog društva, društva za osiguranje i reosiguranje te zastupnika i posrednika u osiguranju i reosiguranju, društva za upravljanje investicijskih i mirovinskih fondova. Hanfa je osnovana 2005. godine spajanjem triju postojećih nadzornih institucija : Komisije za vrijednosne papire, Agencije za nadzor mirovinskih fondova i osiguranja te Direkcije za nadzor društva osiguranja. Prvi predsjednik uprave Hanfe bio je Ante Samodol koji se na toj poziciji zadržao u razdoblju od 2006. do 2011. godine.

⁴ Zagrebačka burza. Dostupno na: <http://zse.hr/default.aspx?id=64271> (pristupljeno 15.01.2019.)

Današnji predsjednik uprave je Ante Žigman. Osnovni ciljevi Hanfe su očuvanje stabilnosti financijskog sustava te nadzor zakonitosti poslovanja subjekata nadzora. Za ostvarivanje svojih ciljeva Hanfa se koristi načelima transparentnosti, te ono najvažnije, izgradnjom povjerenja među sudionicima financijskih tržišta i izvješćivanja potrošača. Vrlo važno je naglasiti da Hanfa poduzima niz aktivnosti kako bi korisnicima financijskih usluga omogućila dobivanje svih potrebnih informacija. Svoje aktivnosti je usmjerila na preventivno djelovanje, razvijanje svijesti o rizicima te redovito provođenje edukacije potrošača financijskih usluga⁵. Članove burze danas čine 51 hrvatska banka, osiguravateljske tvrtke i privatne brokerske kuće. U posljednjih 25 godina Zagrebačka burza omogućava transparentnu, učinkovitu, sigurnu, te održivu trgovinu vrijednosnicama, pružajući tako veliku razinu kvalitete usluga tržišta kapitala kako bi se zadovoljile potrebe svih zainteresiranih strana.

Još jedan od „igrača“ na tržištu kapitala je SKDD (Središnje klirinško depozitarno društvo) koje ima dozvolu za obavljanje poslova depozitorija nematerijaliziranih vrijednosnih papira, sustav poravnanja i namire transakcija vrijednosnim papirima, te Nacionalna agencija za dodjeljivanje ISIN i CFI oznaka za vrijednosne papire izdane u Republici Hrvatskoj. Postoje dvije vrste članova SKDD-a: Prvi su članovi depozitorija koji imaju pristup uslugama depozitorija koje uključuju i provođenje korporativnih akcija. Drugi su članovi sudionici koji imaju pristup uslugama depozitorija i uslugama poravnanja i namire. Potrebno je i dodatno pojasniti ranije spomenute oznake ISIN i CFI. ISIN predstavlja Međunarodni jedinstveni identifikacijski broj koji je oznaka vrijednosnog papira i koja se koristi u međunarodnom trgovanju vrijednosnim papirima. CFI je oznaka određena ISO standardom koja klasificira vrijednosni papir odnosno financijski instrument. Sastoji se od šest slova. Prvo slovo označava osnovnu vrstu financijskog instrumenta, drugo slovo označava pobližu podvrstvu dok ostala slova označuju daljnje karakteristike vrijednosnog papira⁶.

⁵ Hanfa. Dostupno na: <https://hanfa.hr/o-nama/> (pristupljeno 14.01.2019.)

⁶ SKDD. Dostupno na: <http://www.skdd.hr/portal/f?p=100:7:::::> (pristupljeno 14.01.2019.)

2.2. Redovni i blok promet dionicama

Bez sumnje burza ima vrlo važan utjecaj na svjetsko gospodarstvo pa samim time i na hrvatsko gospodarstvo. Promjene u gospodarstvu objašnjavaju se promjenama u prometa dionicama. Nameću se neka zanimljiva pitanja: jesu li cijene dionica ravnomjerno distribuirane, prate li cijene dionica neka posebna pravila koja su primjenjiva za skupove brojeva te neke druge aspekte tržišta koji su važni u kretanju cijena dionica. Podaci o cijenama dionica i prometu dionica sa Zagrebačke burze analizira se korištenjem Benfordovog zakona. Intuitivno se može pretpostaviti da su cijene dionica te promet dionica ravnomjerno raspoređeni što znači da pojavljivanje svake znamenke na vodećoj odnosno najvažnijoj i najvrednijoj poziciji u cijenama dionica i prometu dionica jednako. Sve burze u svijetu koriste tzv. HLOC (high-low-open-close) cijene kako bi pokazale raspon dnevnih promjena cijena dionica. Najveća postignuta cijena za pojedine dionice je high, dok je najniža postignuta cijena za pojedine dionice tijekom radnog vremena označena low. Open cijena je cijena prve transakcije dok je cijena posljednje transakcije close⁷. U pojedinim slučajevima burza može odrediti da se pojedinim dionicama, osobito onima koje su manje likvidne trguje posebnim režimom trgovine, odnosno analognom postupku predotvaranja.

Razlika između redovnog i blok prometa je u tome što blok promet predstavlja jednu veliku transakciju koju najčešće izvrše institucionalni investitori. Postoje različite razine koje se moraju zadovoljiti da bi se neka transakcija smatrala blok transakcijama. Najčešća vrijednost koja se uzima je 10.000 dionica u jednoj transakciji da bi se okarakterizirala blok transakcijom. Ako ćemo uzeti za primjer Zagrebačku burzu onda je transakcija od dva milijuna kuna minimalna da bi se nazvala blok transakcijom. Ako bi se govorilo o obveznicama tada je minimalan iznos uvjetovan vrstom obveznice. Ako je riječ o javnoj obveznici onda je iznos 27 milijuna kuna. Ako je riječ o korporativnoj obveznici onda se radi o 7,5 milijuna kuna i ako se radi o državnoj obveznici onda je iznos potreban za blok transakciju 45 milijuna kuna.⁸

Ovakva kategorizacija kod Zagrebačke burze je u upotrebi od 1. lipnja 2018. godine. S obzirom da Zagrebačka burza kod blok transakcija za nevladničke instrumente koristi izuzetak od obveza transparentnosti prije trgovanja (LIS waiver) i zbog usklađenja sa izračunima ESMA-e (European securities and market authority) ovakva promjena razina je bila nužna.

⁷ Zdravko Krakar, Mario Žgela: EVALUATION OF BENFORD'S LOW APPLICATION IN STOCK PRICES AND STOCK TURNOVER str.159

⁸ Zagrebačka burza. Dostupno na: <http://zse.hr/default.aspx?id=84329> (pristupljeno: 19.01.2019.)

Kako bi se utvrdio odnos između redovnog prometa i blok prometa u tablici 1. prikazani su njihovi prometi od 2009. do 2018. godine.

Tablica 1. Redovni i blok promet dionicama na Zagrebačkoj burzi u periodu od 2009. do 2018. godine

Godine	Redovni promet	Blok promet
2009.	7.434.324.152	0
2010.	5.777.096.972	0
2011.	5.233.192.378	135.280.171
2012.	2.914.904.102	192.446.362
2013.	2.717.015.796	343.922.729
2014.	2.705.068.341	382.171.646
2015.	2.392.795.268	556.096.300
2016.	1.909.490.857	1.209.431.180
2017.	2.621.440.038	589.481.702
2018.	1.579.186.074	542.352.468

Izvor: Zagrebačka burza. Dostupno na: <https://www.zse.hr/default.aspx?id=64271> (pristupljeno 9.1.2019)

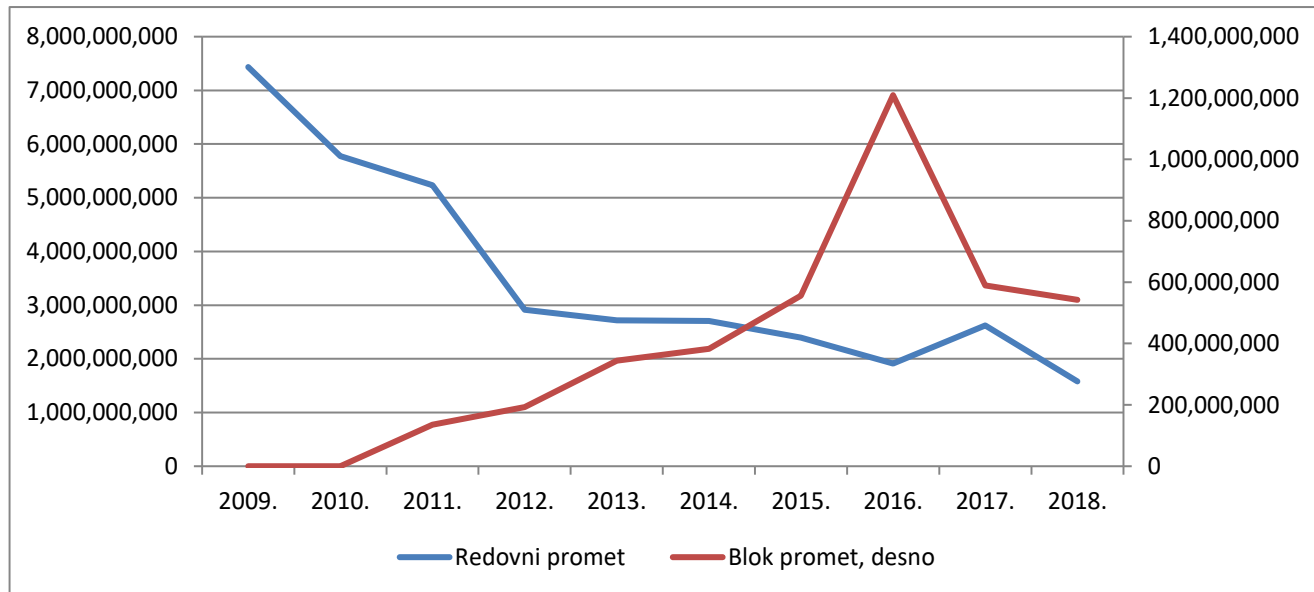
U periodu od 2009. godine do 2010. godine se nije dogodila promjena u blok prometu (0,0%). Redovni promet dionicama se smanjio za 22,3%

2010. godine zabilježen je pad redovnog prometa dionicama za 22,3%, što nam govori da ovogodišnja korekcija redovnog prometa (dionica i obveznica) od -20-ak % znači pomak na bolje u odnosu na prošlu 2009. godinu koja je pretrpila pad oko 65%.

Jedna od značajnijih promjena koja se dogodila u ovom promatranom periodu je u razdoblju između 2015. godine i 2016. godine kad je kod blok prometa zabilježen rast od ogromnih 117,49%.

U periodu od 2016. godine do 2017. godine zabilježen je značajan pad blok prometa od 51,2%

Graf 1. Redovni promet i blok promet na Zagrebačkoj burzi u periodu od 2009. godine do 2018.

Izvor: obrada autorice

Može se doći do zaključka da je u periodu od 2009. godine do 2018. godine zabilježen konstantni rast blok prometa gdje 2016. godine doseže najveći rast u odnosu na 2015. godinu koji iznosi 117,4%. Koliko god rast u 2015. godini bio izražen isto tako je pad u godini nakon skoro jednake jačine kao i rast godine prije.

S druge strane, redovni promet bilježi pad koji se najviše očituje u 2016. godini u iznosu od 13,4%, te 2018. godine koji iznosi 39,7%. U periodu od 2009. godine do 2018. godine razina redovnog prometa je samo jednu godinu porasla (2017). Ako uzmemo samo za analizu prvu i posljednju godinu promatranja pad prometa je frapantan. Govorimo o iznosima od nekoliko stotina postotnih poena.

Treba nadodati da u prve dvije godine promatranja uopće nije bilo blok prometa iz razloga što nije bilo transakcije koja bi zadovoljila uvjete blok transakcije.

2.3. Indeksi na Zagrebačkoj burzi

Kao nadogradnja na prethodnu tablicu redovnog i blok prometa u tablici 2. prikazani je i indeks Crobex-a kroz navedeni period kako bi se stavio u odnos sa redovnim i blok prometom.

Tablica 2. Redovni promet, Blok promet i Crobex na Zagrebačkoj burzi u periodu od 2009.do 2018.godine

Godine	Redovni promet	Blok promet	Crobex
2009.	7.434.324.152	0	2.004,06
2010.	5.777.096.972	0	2.110,93
2011.	5.233.192.378	135.280.171	1.740,21
2012.	2.914.904.102	192.446.362	1.740,39
2013.	2.717.015.796	343.922.729	1.794,28
2014.	2.705.068.341	382.171.646	1.745,44
2015.	2.392.795.268	556.096.300	1.689,63
2016.	1.909.490.857	1.209.431.180	1.994,84
2017.	2.621.440.038	589.481.702	1.842,87
2018.	1.579.186.074	542.352.468	1.748,81

Izvor: Zagrebačka burza. Dostupno na :<https://www.zse.hr/default.aspx?id=64271>(pristupljeno 9.1.2019)

U 2009. godini redovni promet dionicama u odnosu na 2008. godinu je prepolovljen, prosjek kretanja cijena najlikvidnijih dionica koji je iskazan kroz službeni burzovni indeks Crobex od početka godine je narastao za 16,4%. Skokovi i padovi cijena tijekom godine najbolje se vide u činjenici da se Crobex od najniže do najviše točke kretao u rasponu od 90%(između 1.079 i 2.318 bodova).

U prvom polugodištu 2011. godine dolazi do rasta redovnog prometa dionicama od 14%, te minimalne redukcije ukupnog prometa od svega 3,7% čime su indeksi ostvarili poprilično dobar rezultat, te je Crobex

ojačao za 5,7%. Iako je ovu godinu obilježila niska likvidnost, redovni promet dionicama nije pretrpio značajan gubitak te se smanjio za 9,4% u odnosu na prošlu godinu 2010.

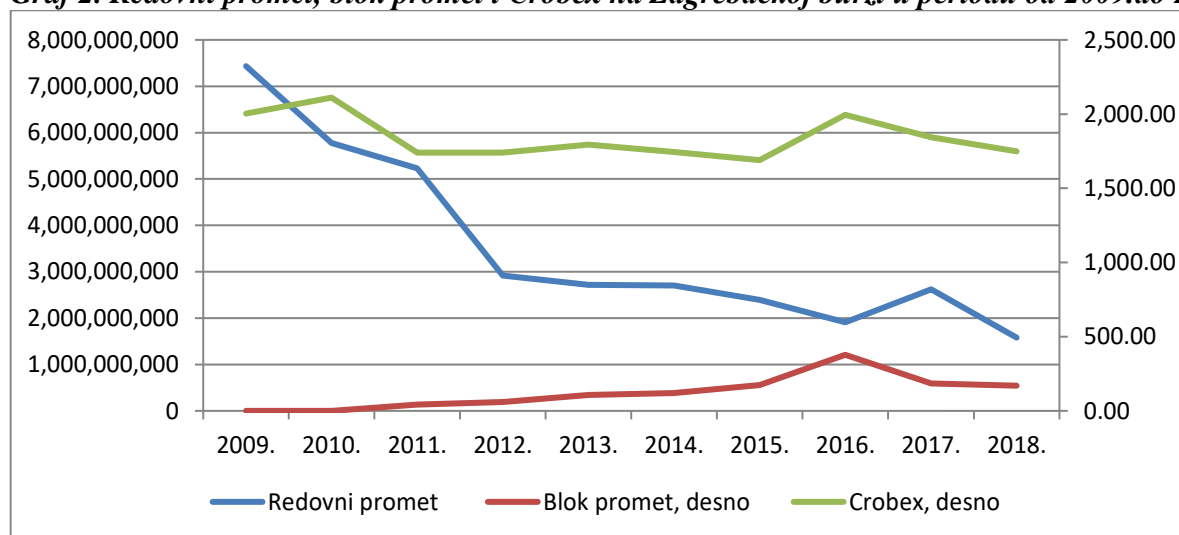
2012. godine Crobex je gotovo u bod jednak kao prethodne 2011. godine.(0,0%). Redovni promet dionicama se gotovo prepolovio, odnosno smanjio za čak 44,3% u odnosu na prethodnu 2011. godinu.

Indeksi su u 2013. godini ostvarili porast te je Crobex rastao u rasponu od 2,4% do 3% u odnosu na prošlu godinu. Do značajnog rasta je došlo u blok prometu u iznosu od 76%. Veliku ulogu u ukupnom prometu ima upravo blok promet kao i komercijalni zapisi i strukturirani proizvodi čiji udio iznosi svega 4,5%. Došlo je do pada redovnog prometa dionica za 6,8%.

2014. godine Crobex je pao za 2,7% u odnosu na 2013. godinu iako je tijekom godine dosegnuo razinu veću od 1.900 bodova što je u tom trenutku bio porast od 6% u odnosu na prethodnu 2013. godinu.

Značajna promjena se dogodila u blok prometu u periodu od 2016-2017 te se radi o padu za 51,2%.

Graf 2. Redovni promet, blok promet i Crobex na Zagrebačkoj burzi u periodu od 2009.do 2018. godine.

Izvor: obrada autorice

U ovom grafičkom prikazu možemo ustvrditi osjetan pad redovnog prometa koji se najviše očituje u 2012. godini (44,3%). Vidljive su oscilacije u narednim godinama do sredine 2017. godine kada redovni promet ponovno dostiže rast(37,3%).

Prvi značajniji rast blok prometa se očituje 2013. godine kada dosiže rast od visokih 76%. Od značajnijih promjena zabilježenih u blok prometu u periodu od 2009-2018 godine. najznačajniji je rast od 117,4%. Najveće točke rasta kod Crobexa se očituju u 2011. godini kada raste za 5,7%,te do osjetnijeg rasta dolazi sa 2015. godine na 2016. godinu (18,1%).

3. ŠTEDNI I OROČENI DEPOZITI GRAĐANA KOD BANAKA

3.1. Štedni i oročeni depoziti u kunama s prometom dionica

Kako bi se prikazao odnos između štednih depozita, oročenih depozita i prometa dionicama sljedeća tablica prikazuje njihove vrijednosti.

Tablica 3. Štedni depozit, Oročeni depozit i Promet dionicama građana kod banaka u periodu od 2009.godine do 2018 godine;

Godine	Štedni depoziti, u 000.000 HRK	Oročeni depoziti, u 000.000 HRK	Promet dionicama, u 000.000 HRK
2009.	15.148,70	95.598,00	7.434
2010.	16.305,60	104.477,40	5.777
2011.	16.794,80	108.674,30	5.233
2012.	16.417,90	114.246,50	2.914
2013.	17.787,20	123.242,80	2.717
2014.	19.370,50	123.393,10	2.705
2015.	23.361,00	120.807,60	2.392
2016.	30.286,60	110.785,80	1.919
2017.	38.276,00	97.452,50	2.621
2018.	49.688,40	86.960,70	1.579

Izvor:HNB. Dostupno na :<https://www.hnb.hr/documents/20182/2561265/hbilten-o-bankama-31.pdf/88d38df4-d5f2-46a4-85b1-140d1e7710a7>(pristupljeno 10.2.2019)

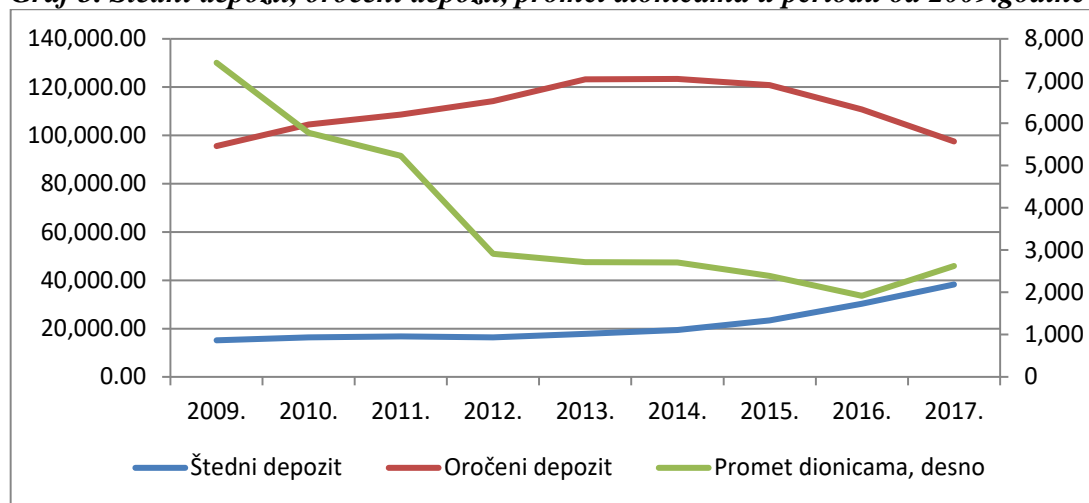
Tablica 3 . 1 prikazuje štedni depozit,oročeni depozit te promet dionicama građana u razdoblju od 2009. godine do 2018. godine. Iznosi su prikazani u (000.000 HRK) na kraju godine.

Štedni depoziti iz godine u godinu bilježe rast koji je najviše vidljiv u 2016. godini te bilježi rast od 29,64%. Isto tako vidljiv je rast u 2018. godini za 29,81%.

Kod oročenog depozita može se primijetiti značajniji rast u 2010. godini od 9,28% . U narednim godinama dolazi do oscilacija te je značajniji pad vidljiv u periodu od 2017 .godine do 2018. godine te iznosi 10,7%

Promet dionicama varira iz godine u godinu, zabilježeni su rast i pad. Ojačani pad je vidljiv u 2010. godini (22,3%) te u 2012. godini gdje iznosi 44,3%.

Graf 3. Štedni depozit, oročeni depozit, promet dionicama u periodu od 2009. godine do 2018. godine

Izvor: obrada autorice

Ono što je najviše vidljivo iz ovog grafa je da štedni depoziti iz godine u godinu rastu. Ojačani rast je najviše vidljiv 2017. godine. Tijekom 2017. godine depoziti na transakcijskim računima su porasli za 30,1 mlrd. kuna odnosno rast od 29,7%, s druge strane smanjili su se oročeni depoziti za 22,6 mlrd. kuna odnosno 13%. Pad oročenih depozita započeo je sredinom 2014. godine te od tada ostaje neprekinut, te se do 2016. godine naglo ubrzao.

U padu oročenih depozita veliku ulogu igra povrat depozita većinskim stranim vlasnicima i ostalim nerezidentima. Veliki doprinos u porastu depozita na transakcijskim računima dala su sredstva na računima nefinancijskih društva što dovodi do oporavka nakon dužeg razdoblja krize. Možemo istaknuti da je smanjenje štednih depozita te prelijevanje na transakcijske račune rezultat metodološke promjene na iskazivanje deviznih tekućih računa.

3. 2. Oročeni depoziti u kunama i kamatne stope

Kako bi se pojasnio odnos između oročenih depozita kod kućanstva i kamatnih stopa, tablica 4. pokazuje njihove vrijednosti u razdoblju od 2009. do 2018. godine.

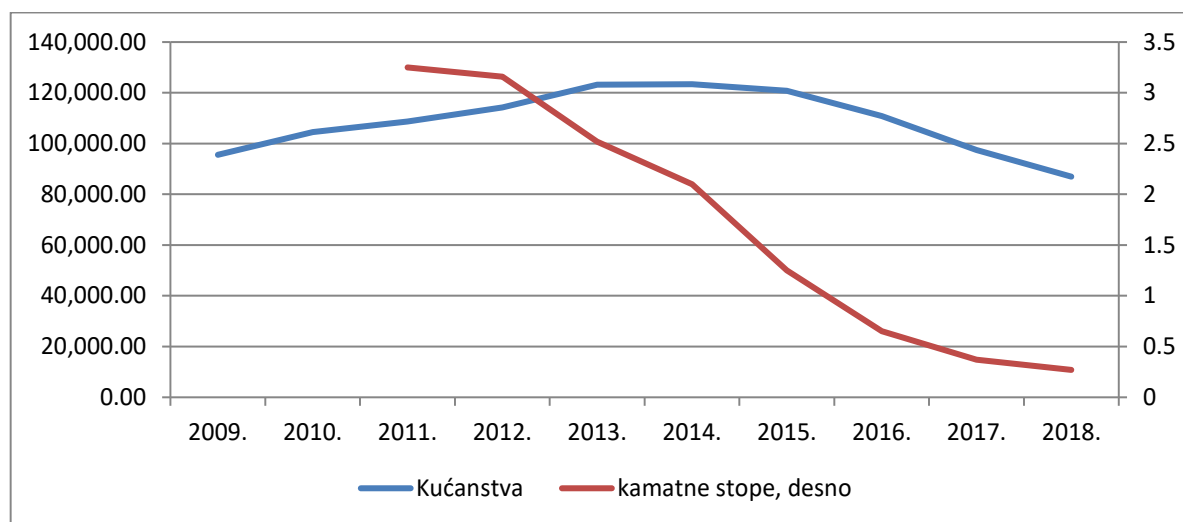
Tablica 4. Oročeni depoziti kod kućanstva i kamatne stope u periodu od 2009.godine do 2018.godine

Godine	Kućanstva	kamatne stope
2009	95.598,00	
2010	104.477,40	
2011	108.674,30	3,25
2012	114.246,50	3,16
2013	123.242,80	2,52
2014	123.393,10	2,1
2015	120.807,60	1,25
2016	110.785,80	0,65
2017	97.452,50	0,37
2018	86.960,70	0,27

Izvor: HNB Dostupno na: <https://www.hnb.hr/documents/20182/2561265/hbilten-o-bankama-31.pdf/88d38df4-d5f2-46a4-85b1-140d1e7710a7> (pristupljeno 10.2. 2019.)

Gledajući tablicu broj 4 . može se primijetiti da su kamatne stope konstantno u padu, dok kućanstva osciliraju između rasta i pada. Prva značajna promjena kod kućanstva može se primijetiti u 2010. godini kada kućanstva postižu rast od 9,28%. Kroz godine se taj rast usporavao ali je bio konstantan sve 2015. godine kad nakon dugo godina štednja kućanstva počinje padati. Prve godine je taj pad bio neznatan ali 2017. godine pad doseže svoj vrhunac u iznosu od 12,03 %. Kamatne stope su u međuvremenu kroz razdoblje od 8 godina od 2011 . do 2013 . godine pale za skoro 92% sa razine od 3,25% na razinu od 0,27%.

Graf 4. Oročeni depozit kod kućanstva i kamatne stope u periodu od 2009.godine do 2018.godine

Izvor: obrada autorice

Gledajući prikazani graf između kućanstva i kamatnih stopa u periodu od 2009. godine do 2014. godine kućanstva rastu cijelo vrijeme dok kamatna stopa pada. U razdoblju od 2015. godine do 2018. godine kućanstva padaju te kamatna stopa nastavlja padati, što pokazuje da nema korelacije između te dvije varijable odnosno da nemaju utjecaja jedna na drugu.

Kao što je navedeno u grafu br . 3 zbog rasta štednih depozita te pada oročenih depozita glavnina tih promjena generirana je u sektoru kućanstva koja je poveznica sa dugotrajnim trendom pada kamatnih stopa te izostankom poticaja za štednju. To možemo prikazati primjerom da je prosječni prinos na nova oročena kućanstava u kunama pao ispod 1% ,te da dolazi i do pada viših prinosa u drugim oblicima ulaganja.

4. METODE ISTRAŽIVANJA I REZULTATI ANALIZE

4.1. Opis metoda i modela istraživanja

Metode istraživanja na osnovi istraživačkih pitanja koje su korištene u ovom poglavlju su statističke metode te metoda korelacije. Statistička metoda se koristi za izračunavanje masovnih pojava pomoću brojčanih izražavanja, te izražavanja u postotku. Metodom korelacije se prikazuje povezanost između različitih pojava predstavljenih vrijednostima različitih varijabli. Tom istom metodom može se utvrditi povezanost jedne varijable sa povezanošću druge varijable na osnovi saznanja o toj drugoj varijabli.

4.2. Odnos redovnog i blok prometa na Zagrebačkoj burzi

Kako bi se utvrdio odnos redovnog i blok prometa na Zagrebačkoj burzi, izračunate su godišnje stope promjena obaju prometa što se najbolje vidi u sljedećoj tablici.

Tablica 5. Odnos redovnog i blok prometa na Zagrebačkoj burzi u razdoblju od 2009.godine do 2018.godine

Godine	Redovni promet , %	Blok promet, %
2009.		
2010.	-22,29	0,00
2011.	-9,41	0,00
2012.	-44,30	42,26
2013.	-6,79	78,71
2014.	-0,44	11,12
2015.	-11,54	45,51
2016.	-20,20	117,49
2017.	37,28	-51,26
2018.	-39,76	-8,00

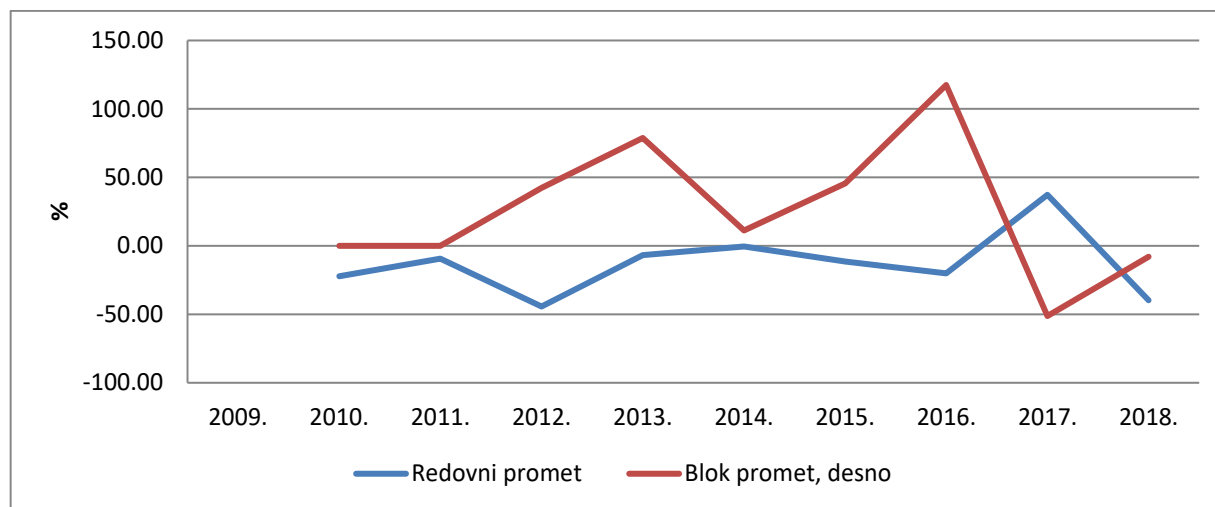
Izvor :Obrada autorice

Na temelju istraživačkog pitanja IP . 1, odnos redovnog prometa i blok prometa na Zagrebačkoj burzi promjene prikazane u postotku,mogu se ustanoviti važnije promjene između te dvije varijable.

Iz tablice broj 5.može se vidjeti da u periodu od 2009. godine do 2011. godine nema promjene u blok prometu(0,0%),dok je 2010. godine zabilježen pad redovnog prometa (22,29%). Značajnija promjena između redovnog prometa i blok prometa se dogodila 2012. godine kada dolazi do pada redovnog prometa

od 44,30% dok je s druge strane blok promet ojačao skoro dvostruko (42,26%). Redovni promet značajnije pada sve do 2016. godine, te u 2017. godini dolazi do rasta od 37,28%. Nagli rast blok prometa je vidljiv u 2016. godine u iznosu od 117,49%.

Graf 5. Odnos redovnog prometa i blok prometa u periodu od 2009.godine do 2018.godine.

Izvor: obrada autorice

Iz prikazanog grafa, može se doći do zaključka da je blok promet konstantno jačao. Najveći porast je vidljiv u 2016. godini, kao što je ranije navedeno (117,49%). Vidljiv je nagli pad 2017.godine (51,26%). S druge strane redovni promet oscilira. 2012. godine dolazi do pada (44,30%). U periodu od 2013. godine do 2016. godine primjećuje se relativna stabilnost redovnog prometa, te 2017. godine raste za (37,28%).

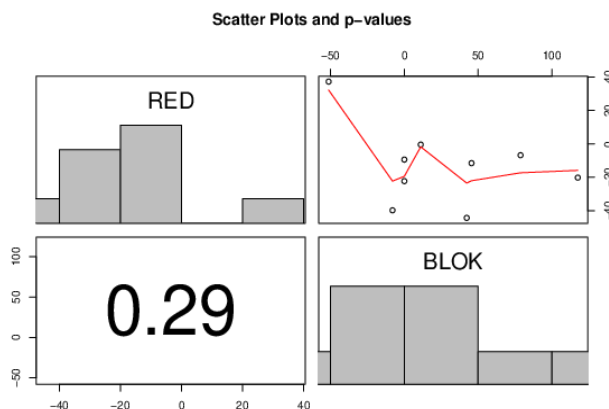
Izračunom korelacije između ova dva prometa utvrđena je očekivano negativna korelacija, ali isto tako s p-vrijednosti većom od 0,05.

Tablica korelacija 1. Redovan i blok promet

<i>pair</i>	<i>Pearson</i>	<i>Spearman</i>	<i>Kendall</i>
<i>Red;blok</i>	-0,3951	-0,1255	-0,0845
<i>p-value</i>	0,2925	0,7476	0,7532

Odnos redovnog i blok prometa najbolje se vidi u sljedećem dijagramu rasipanja.

Dijagram 1. Odnos redovnog i blok prometa

4.3. Međuovisnost prometa dionicama i Crobex-a

Kako bi se pokazao odnos redovnog i blok prometa s kretanjem Crobex-a, izračunate su godišnje stope promjena obaju prometa i Crobex-a što se prikazuje u tablici broj 6.

Tablica 6. Odnos redovnog prometa, blok prometa i Crobexa u periodu od 2009.godine do 2018.godine.

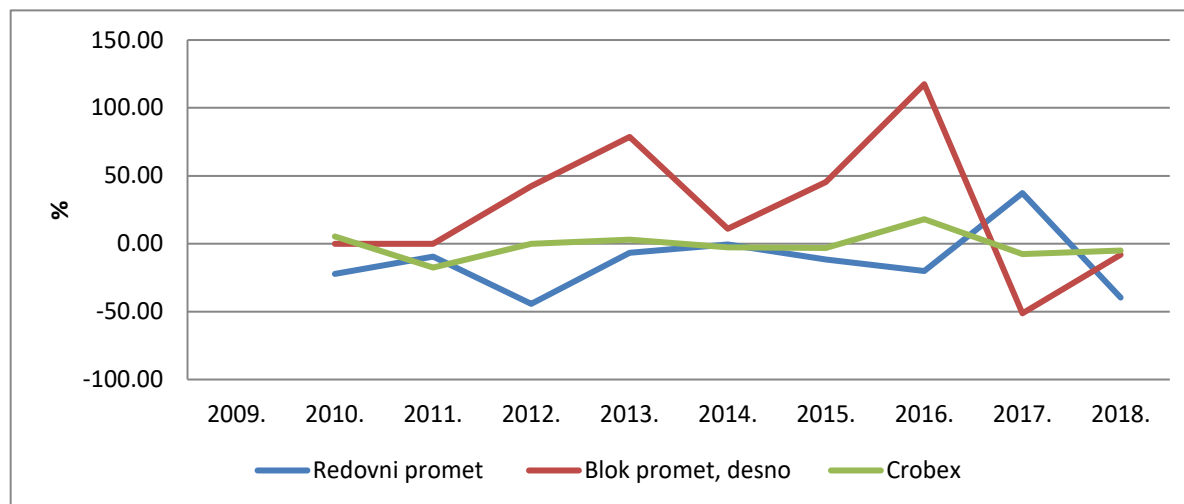
Godine	Redovni promet, %	Blok promet, %	Crobex, %
2009.			
2010.	-22,29	0,00	5,33
2011.	-9,41	0,00	-17,56
2012.	-44,30	42,26	0,01
2013.	-6,79	78,71	3,10
2014.	-0,44	11,12	-2,72
2015.	-11,54	45,51	-3,20
2016.	-20,20	117,49	18,06
2017.	37,28	-51,26	-7,62
2018.	-39,76	-8,00	-5,10

Izvor: obrada autorice

Na temelju IP 2. o tome kakva je međuovisnost prometa i kretanja dioničkog indeksa Crobex, mogu se ustanoviti važnije promjene između tih varijabli. Vidljiva je korelacija između blok prometa i Crobexa koja je i kasnije prikazana u tablici Pearsonove metode korelacije.

Promjene u Crobexu variraju iz godine u godinu. 2011. godine je vidljiv pad od 17,56% ,dok je 2016. godine zabilježen značajni rast od 18,06%. To jasno pokazuje njegovu nestabilnost zbog učestalih promjena iz negativnih u pozitivne i obratno.

Graf 6. Odnos redovnog prometa, Blok prometa i Crobexa u periodu od 2009.godine do 2018.godine.

Izvor: obrada autorice

Na temelju prikaza grafa može se očitati da blok promet najviše varira u promjenama. U 2013. godini i 2016. godini zabilježen je najveći rast blok prometa dok s druge strane 2017. godine naglo pada. Najveći rast Crobexa je vidljiv 2016 . godine od 18,06% dok u narednim godinama jače pada. Najveće promjene kod redovnog prometa su vidljive 2012. godine gdje govorimo o padu 44,30%,dok 2017. godine dolazi do rasta od 37,28% te 2018. godine ojačano pada za 39,76%.

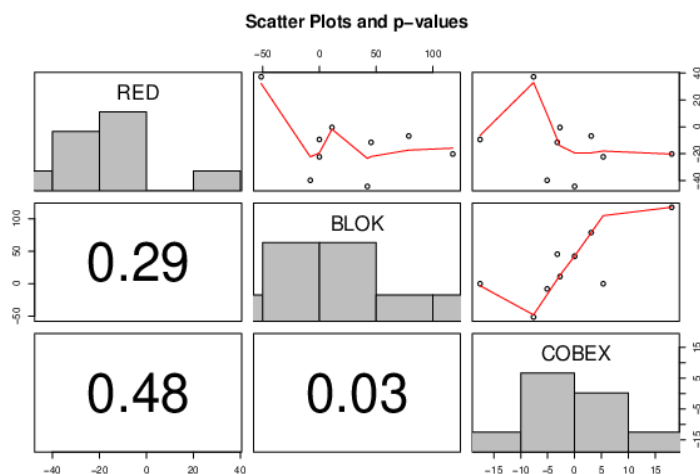
Prema izračunu korelacija , najveća korelacija pozitivnog smjera je između kretanja blok prometa i Crobex-a i to srednje jačine. Istodobno redovni promet nije signifikantan za kretanje Crobex-a.

Tablica korelacija 2. Redovan, blok promet i Crobex (Metoda=Pearson)

	Red	Blok	Crobex
Red	1	-0,395	-0,273
Blok	-0,395	1	0,727
Crobex	-0,273	0,727	1

Odnos redovnog, blok prometa i Crobex-a idealno se vidi u sljedećem dijagramu rasipanja.

Dijagram 2. Korelacija između redovnog, blok prometa i Crobexa

4.4. Međuovisnost prometa dionicama i štednja građana

Sljedeća tablica prikazuje godišnje promjene redovnog prometa, blok prometa i oročenih depozita kućanstava pomoću koje ćemo pokazati njihov odnos.

Tablica 7. odnos redovnog prometa, blok prometa i oročenih depozita u periodu od 2009.godine do 2018.godine.

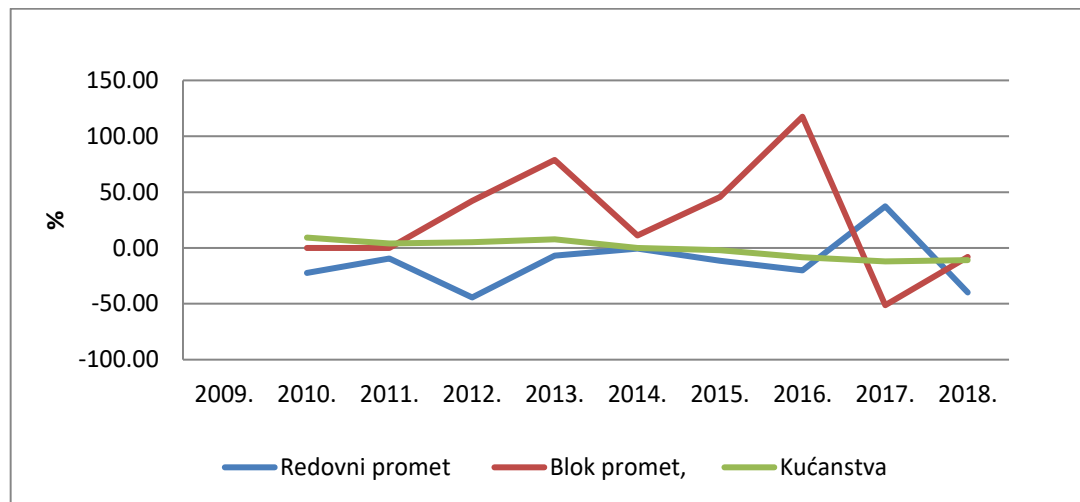
Godine	Redovni promet, %	Blok promet, %	Oročeni depoziti kućanstava, %
2009.			
2010.	-22,29	0,00	9,29
2011.	-9,41	0,00	4,02
2012.	-44,30	42,26	5,13
2013.	-6,79	78,71	7,87
2014.	-0,44	11,12	0,12
2015.	-11,54	45,51	-2,10
2016.	-20,20	117,49	-8,30
2017.	37,28	-51,26	-12,04
2018.	-39,76	-8,00	-10,77

Izvor: obrada autorice

Temeljem prikaza ove tablice mogu se uočiti značajnije promjene kod štednje građana odnosno oročenih depozita. U periodu od 2010. godine do 2018. godine vidljive su važne promjene. Redovni promet je u konstantnom padu, ponekad s većim a ponekad s manjim oscilacijama. Može se iščitati da je redovni promet

imao najveće padove nekoliko godina (2012., 2016., 2018.). Relativna stabilnost je postignuta 2013. godine i 2014. godine. S druge strane blok promet bilježi stalan rast, osim u posljednje dvije godine analiziranja. Iz tablice se može vidjeti da doseže vrhunac 2016. godine (117,49%) ,nakon čega slijede dvije negativne godine. Uzmemo li u obzir podatke o promjenama za oročene depozite dolazi se do zaključka da oni variraju. U razdoblju od 2009. godine do 2014. godine oni bilježe blagi rast te nakon toga u sljedeće 4 godine dolazi do blagog pada s maksimumom od 12,04% u 2017-oj godini.

Graf 7. Odnos redovnog prometa, Blok prometa i Kućanstva u periodu od 2009. godine do 2018. godine

Izvor: obrada autorice

Na temelju prikazanog grafa odnosa redovnog prometa, blok prometa i kućanstva uočljive su različite promjene. Kod kućanstva nema značajnijih promjena od 2010. godine do 2014. godine što nam govori da su kućanstva u pozitivnom odnosu. Od 2014. godine do 2018. godine pojačano padaju. Najveći pad je zabilježen 2017. godine (12,04%) .

Kod blok prometa do najvećeg rasta dolazi u 2013. godini (78,71%) i 2016. godine od 117,49%. 2017. godine vidljiv je značajniji pad blok prometa (51,26%), međutim te iste godine redovni promet raste 37,28%.

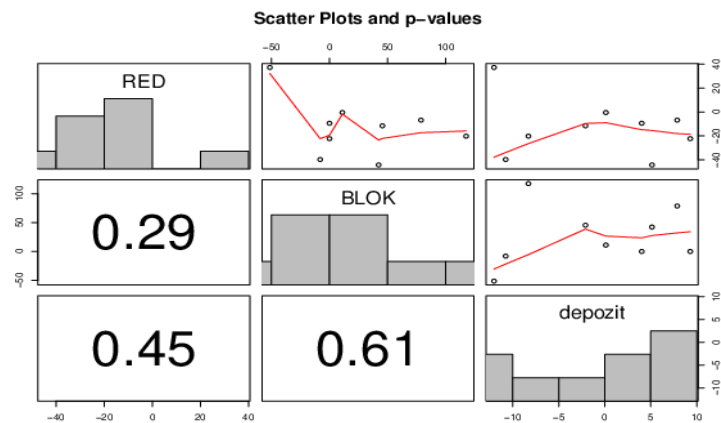
Prema izračunu koeficijenta korelacije praktički ne postoji korelacija prometa na Zagrebačkoj burzi i oročenih depozita stanovništva kod banaka. S obzirom na činjenicu da nema korelacije između te dvije varijable ne postoji alternativa štednji stanovništva u obliku ulaganja u dionice.

Tablica korelacija 3. Redovan, blok promet i depoziti (Metoda= Pearson)

	Red	Blok	Depoziti
Red	1	-0.395	-0.287
Blok	-0.395	1	0.198
Depoziti	-0.287	0.198	1

Odnos ovih varijabli najbolje se vidi u sljedećem dijagramu rasipanja:

Dijagram 3. Korelacija između redovnog, blok prometa i oročenih depozita

4. 5. Međuovisnost Crobex-a i kamatnih stopa na štednju

Kako bi se utvrdio odnos stopa promjena indeksa s kretanjem kamata na oročene depozite, izračunate su godišnje stope promjena obaju prometa i oročenih depozita što se zorno prikazuje u sljedećoj tablici

Tablica 8. odnos između Crobex-a i kamatnih stopa u periodu od 2009.godine do 2018.godine

Godine	Crobex, stope promjena	Kamatne stope, %
2009.		
2010.	5,33	
2011.	-17,56	3,25
2012.	0,01	3,16
2013.	3,10	2,52
2014.	-2,72	2,10
2015.	-3,20	1,25
2016.	18,06	0,65
2017.	-7,62	0,37
2018.	-5,10	0,27

Izvor: obrada autorice

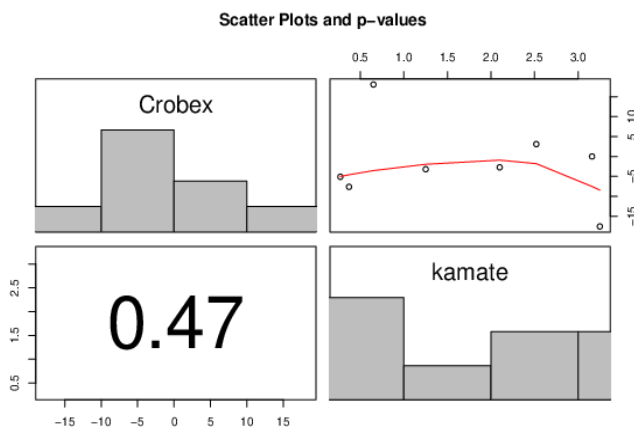
Gledajući prikazanu tablicu odnosa Crobexa i kamatnih stopa mogu se primjetiti promjene kod kamatnih stopa odnosno kamatne stope su u padu u periodu od 2011. godine do 2018. godine. Početna kamatna stopa 2011. godine iznosila 3,25% dok je na kraju razdoblja iznosila 0,27% što je ogroman pad u odnosu na 2011. godinu.

Tablica korelacija 4. Crobex i kamate (Metoda= Pearson)

CROBEX	1	-0.299
kamate	-0.299	1

Odnos Crobex-a i kamata na štednju se najbolje vidi u sljedećem dijagramu rasipanja

Dijagram 4. Korelacija između Crobexa i kamatnih stopa

S obzirom na signifikantnost na razini od 0.47 i činjenice da nije pronađena niti pozitivna niti negativna korelacija između ove dvije varijable može se zaključiti kako investitori na tržištu kapitala nisu motivirani kretanjem kamatnih stopa i obrnuto. Kamatna stopa kroz promatrani period je konstantno padala što nije rezultiralo povećanim ulaganjem na tržištu kapitala.

5. ZAKLJUČAK

Tema ovog završnog rada bila je usporedba prometa dionica na Zagrebačkoj burzi i kretanje štednje građana kod banaka od 2009. do 2018. godine. Uz teorijski dio rada koji je u početnom dijelu, u drugom dijelu rada se nalazi glavni dio koji ukazuje na određene promjene kod prometa dionica i štednje građana u zadanom vremenskom periodu te njihov odnos. Tablice koje se odnose na promet dionica na Zagrebačkoj burzi ukazuju na nekoliko činjenica. Prva od njih je da je redovni promet u ovom periodu značajno pao. Druga je činjenica da je blok promet porastao kroz ovaj period i stabilizirao se posljednje dvije godine praćenja. CROBEX je u međuvremenu bio u konstantnom padu. Može se reći da dominira blok promet kao oblik unaprijed dogovornih transakcija u odnosu na redovni promet koji bi trebao biti dominantni način trgovanja na burzi.

S druge strane štedni depoziti su bili u stalnom rastu dok su oročeni depoziti imali periode rasta i pada ali su ipak posljednju godinu proučavanja dočekali na rekordno niskoj razini u ovim godinama promatranja.

Prije donošenja zaključka o usporedbi prometa dionica i kretanja štednje građana treba naglasiti Republika Hrvatska nema dovoljno razvijeno financijsko tržište za trgovanje vrijednosnim papirima u usporedbi sa razvijenim zapadnim zemljama. Iz tog razloga iznosi prometa na Zagrebačkoj burzi nisu ni približno na „zapadnjačkoj“ razini te zasigurno ne mogu pratiti količine imovine kod banaka u štednji. Sam naglasak rada je bio pokušati pronaći korelaciju između prometa dionica i kretanja štednje a ne na njihovim apsolutnim vrijednostima.

Isto tako treba naglasiti da kod građana općenito postoji određena averzija prema riziku. Samo ulaganje u dionice nosi zasigurno veći rizik od štednje kod banaka. Treba nadodati da je široj javnosti puno lakše i bolje su upoznati sa konceptom štednje nego sa dionicama koje svakako zahtijevaju veću financijsku pismenost. Činjenica je isto tako da građani kao građani nisu jedini igrači na burzi već postoje i npr. investicijski fondovi kojima upravljaju specijalisti u tom području i kojima ljudi povjere svoj novac da njime upravljaju. Period koji je promatran uvelike je bio zahvaćen globalnom financijskom krizom koja je započela 2008. godine. Kriza koja se jako osjetila u Republici Hrvatskoj zasigurno je jako utjecala na aktivnost na Zagrebačkoj burzi. U vremenima recesije investicije su smanjenje, pa tako i investicije u financijske instrumente. Recesija se na području Republike Hrvatske zadržala dosta dugo jer Republika Hrvatska nije imala snage da se kvalitetno odupre naletu krize u usporedbi sa ostatkom Europe. Gledajući to kroz BDP tek u nekoliko posljednjih godina se dolazi do razina rasta koje sugeriraju izlazak iz recesije.

U prvom poglavlju ovog završnog rada postavljena su četiri istraživačka pitanja na koja se daju i odgovori u ovom zaključku.

U prvom istraživačkom pitanju tražio se odgovor na pitanje o odnosu redovnog i blok prometa dionicama na Zagrebačkoj burzi. Izračunom korelacije ova dva prometa utvrđena je negativna korelacija sa razinom signifikantnosti većom od 0,05. Negativna korelacija ukazuje da povećanje jedne varijable utječe na smanjenje druge, što je i očekivano. Jedini je problem domaćeg tržišta što dominira blok promet umjesto redovni.

Drugo istraživačko pitanje stavlja u odnos promet i kretanje dioničkog indeksa Crobex. Koristeći Pearsonovu metodu korelacije došlo se do zaključka da je najveća korelacija pozitivnog smjera između blok prometa i Crobex-a i to srednje jačine. Istovremeno nije pronađena korelacija između redovnog prometa i Crobex-a.

U trećem istraživačkom pitanju traži se međuovisnost između prometa dionicama na Zagrebačkoj burzi i štednje građana u bankama. Koeficijent korelacije pokazao je da ne postoji korelacije između prometa dionicama i oročenih depozita stanovništva kod banaka. Može se zaključiti kako nije dolazilo do prelijevanja sredstava s tržišta kapitala prema štednji i obrnuto. U promatranom razdoblju ova dva načina ulaganja odvijala su se neovisno jedno od drugog.

I u posljednjem, četvrtom istraživačkom pitanju tražila se korelacija između Crobex-a i kamatnih stopa na deviznu štednju. Uz razinu signifikantnosti od -0.47 analiza je pokazala da nema korelacije, što pokazuje da investitori na tržištu kapitala nisu motivirani kretanjem kamatnih stopa i obrnuto.

S obzirom na ponuđene odgovore na svaka od istraživačkih pitanja, zaključak se može vrlo jednostavno izvući čime su ciljevi rada zadani na početku uspješno svladani u zaključku.

LITERATURA

INTERNETSKI IZVORI:

1. Hrvatska narodna banka. Dostupno na: <https://www.hnb.hr/-/stednja> (pristupljeno 9.1.2019.).
2. Zagrebačka burza. Dostupno na: <https://www.zse.hr/default.aspx?id=64271> (pristupljeno 9.1.2019)
3. Tržište kapitala. Dostupno na: [Financ-instituc-i-Trziste-Kapitala-Cingula-Klacmer-2003.pdf](#) (pristupljeno 14.1. 2019)
4. HANFA. Dostupno na: <https://www.hanfa.hr/o-nama/> (pristupljeno 14.1.2019)
5. Zagrebačka burza. Dostupno na: http://www.zse.hr/UserDocsImages/legal/Pravila_2009-18-06.pdf (pristupljeno 15.1.2019)
6. Hrvatska Narodna banka. Dostupno na: <https://www.hnb.hr/analize-i-publikacije/redovne-publikacije/bilten-o-bankama> (pristupljeno 18.1.2019)
7. Hanfa. Dostupno na: <https://www.hanfa.hr/getfile/39370/%C5%A0to%20je%20dionica.pdf> (pristupljeno 30.1.2019)
8. Hrvatska Narodna banka (bilten) Dostupno na: <https://www.hnb.hr/documents/20182/2561265/hbilten-o-bankama-31.pdf/88d38df4-d5f2-46a4-85b1-140d1e7710a7> (pristupljeno 10.2. 2019)

Popis tablica:

Tablica 1. Redovni i blok promet dionicama na Zagrebačkoj burzi u periodu od 2009. do 2018. godine	10
Tablica 2. Redovni promet, Blok promet i Crobex na Zagrebačkoj burzi u periodu od 2009.do 2018.godine	12
Tablica 3. Štedni depozit, Oročeni depozit i Promet dionicama građana kod banaka u periodu od 2009.godine do 2018 godine;	14
Tablica 4. Oročeni depoziti kod kućanstva i kamatne stope u periodu od 2009.godine do 2018.godine	16
Tablica 5. Odnos redovnog i blok prometa na Zagrebačkoj burzi u razdoblju od 2009.godine do 2018.godine	18
Tablica 6. Odnos redovnog prometa, blok prometa i Crobexa u periodu od 2009.godine do 2018.godine.	20
Tablica 7. odnos redovnog prometa, blok prometa i oročenih depozita u periodu od 2009.godine do 2018.godine.	22
Tablica 8. odnos između Crobex-a i kamatnih stopa u periodu od 2009.godine do 2018.godine	25

Popis grafova:

<i>Graf 1. Redovni promet i blok promet na Zagrebačkoj burzi u periodu od 2009. godine do 2018.</i>	11
Graf 2. Redovni promet, blok promet i Crobex na Zagrebačkoj burzi u periodu od 2009.do 2018. godine.	13
Graf 3. Štedni depozit, oročeni depozit, promet dionicama u periodu od 2009.godine do 2018.godine	15
Graf 4. Oročeni depozit kod kućanstva i kamatne stope u periodu od 2009.godine do 2018.godine.....	17
Graf 5. Odnos redovnog prometa i blok prometa u periodu od 2009.godine do 2018.godine.	19
Graf 6. Odnos redovnog prometa, Blok prometa i Crobexa u periodu od 2009.godine do 2018.godine.	21
Graf 7. Odnos redovnog prometa, Blok prometa i Kućanstva u periodu od 2009. godine do 2018. godine	23

Popis dijagrama rasipanja:

Dijagram 1. Odnos redovnog i blok prometa	20
Dijagram 2. Korelacija između redovnog, blok prometa i Crobexa	22
Dijagram 3. Korelacija između redovnog, blok prometa i oročenih depozita	24
Dijagram 4. Korelacija između Crobexa i kamatnih stopa	26

Tablice Korelacija:

Tablica korelacija 1. Redovan i blok promet	19
Tablica korelacija 2. Redovan, blok promet i Crobex (Metoda=Pearson).....	21
Tablica korelacija 3. Redovan, blok promet i depoziti (Metoda= Pearson).....	24
Tablica korelacija 4. Crobex i kamate (Metoda= Pearson)	25